

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1  
Leadership of School Administrators and Budget Management Efficiency  
in Educational Institutions under the Bangkok Secondary  
Education Service Area Office 1

ทิวาพร พระสุพรรณ\*  
พระมหาธีรราชกุล ฐิตปัญโญ (สมาธิ), ดร.\*\*

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

### ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยสามารถจัดอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ

2) ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยสามารถจัดอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ

\* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

E-mail. Mangpong1511@yahoo.co.th, โทร. 0953624145

\*\* อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

E-mail. rongsamathi@hotmail.com

การศึกษา ด้านการบริหารการบัญชี ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการจัดสรรงบประมาณและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ตามลำดับ

3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ( $r = .684$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**คำสำคัญ :** ภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงบประมาณในสถานศึกษา

## ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the school administrators' leadership under the secondary educational service area office Bangkok 1, 2) to study the efficiency budget management in schools under the secondary educational service area office Bangkok 1 and 3) to study the school administrators' leadership and the efficiency budget management in schools under the secondary educational service area office Bangkok 1. A sample of 16 schools 352 people comprising. The instrument used in this study was questionnaires. The statistics used in the analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson' simple correlation coefficient.

The results of the research were as follows:

1) The school administrators' leadership under the secondary educational service area office Bangkok 1 in overall was at a high level. The ranging by the average from high to low that aspect of having an ideological influence, inspiring and in regards to individuality respectively.

2) The efficiency budget management in schools under the secondary educational service area office Bangkok 1 in overall was at a high level the ranging by the average from high to low that financial management, Asset Management and the preparation and proposing of the budget respectively.

3) The school administrators' leadership and the efficiency budget management in schools under the secondary educational service area office Bangkok 1 overall was at a high level was statistically significant at the 0.01 level. The correlation coefficient 0.684 was statistically significant at the 0.01 level.

**Keywords:** Leadership, School Administrators' Efficiency Budget Management in School.

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยให้ความสำคัญด้านการศึกษาระดับสูงในการพัฒนาประเทศโดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยแบ่งขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดสถานศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป มาตรา 35 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้มีความเข้มแข็ง คล่องตัว สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระและมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจบริหารทรัพยากรของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนประเทศชาติ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 เป็นปีแรกที่กระทรวงศึกษาธิการได้นำค่าใช้จ่ายรายหัวมาเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณ เป็นก้อน (Block Grant) ไปยังสถานศึกษาโดยผ่านทางเขตพื้นที่การศึกษา งบประมาณส่วนนี้ ถูกจัดสรรไว้ในส่วนของงบดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าวนี้เป็นการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 5 กิจกรรม ประกอบด้วย ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์ การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549) จากการเปลี่ยนแปลงนี้เอง ทุกสิ่งทุกอย่างจึงต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ภายใต้เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นผู้นำนโยบายแนวดำเนินงาน และโครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารต้องไม่หยุดนิ่ง ต้องเคลื่อนไหวและพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลา พัฒนาส่งเสริมบุคลากร เปิดโอกาสให้มีอิสระในการทำงานมากขึ้น ไม่ปิดกั้น ความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหารและพฤติกรรม ภาวะผู้นำเพื่อให้สามารถเป็นผู้นำของการปฏิรูปการศึกษาได้ ในขณะเดียวกันต้องรักษา ความเป็นปึกแผ่นและบรรยากาศในการทำงานที่ดีไว้ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 3)

ดังนั้น การบริหารและจัดสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ คำนึงถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ปรับปรุงระบบการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กันไปกับ การพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อสร้างคนดีออกไปสู่สังคม ตรงตามเป้าหมายการศึกษา และตรงตามข้อสังเกตสภาวะการศึกษาไทยปี 2559/2560 กล่าวว่า ถ้างบประมาณทางการศึกษา เพิ่มมากขึ้นคุณภาพของการศึกษาก็น่าจะสูงขึ้น อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

## วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการวิจัย ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงงานวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงงานวิจัยและดำเนินการจัดสรรเครื่องมือแล้วเสนอโครงงานวิทยานิพนธ์ต่อภาควิชา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำไปทดลองกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-Out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือจากนั้นจึงนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างผลการวิจัยเพื่อนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมเสนอแนะ จัดพิมพ์และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อคณะศึกษาศาสตร์เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

## ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 5,331 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morganv, อ้างถึงในบุญจันทร์ สีสันต์, 2557, หน้า 57) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษาในการเก็บข้อมูลกับสถานศึกษา ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) ขนาดสถานศึกษาละ 4 โรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3) ครูปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงบประมาณ และ 4) ครูผู้สอน

### การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 7 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 35 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยผ่านประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูลงานวิจัยจากผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 16 โรงเรียน จำนวน 400 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูลงานวิจัยพร้อมแบบสอบถามด้วยตนเองทางไปรษณีย์ ส่งถึงสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 16 โรงเรียน จำนวน 400 ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์

3. ผู้วิจัยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์จากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3) ครูปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงบประมาณ และ 4) ครูผู้สอน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้รับข้อมูลการตอบแบบสอบถามคืนจำนวน 400 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

### วิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมารวบรวมเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วจัดระเบียบข้อมูล

2. ลงรหัสในแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณค่าทางสถิติ

### 3. เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย

#### สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ยอมให้เกิดพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานที่ขาดคุณธรรมหรือไม่มีความยุติธรรม โดยพยายามซักถามและจัดการปัญหาเหล่านั้นทันที มากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด มีศักยภาพในการบริหารงาน สร้างความมั่นใจให้บุคลากรว่าจะเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้ และเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่หรือมอบหมายงาน ผู้บริหารสถานศึกษากล้าที่จะเอยคำขอโทษหรือหาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาก็คลี่คลาย น้อยที่สุด

1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าค่าชมเชยหรือการยอมรับจากบุคคลอื่นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับบุคลากรเมื่อเขามีความคิดใหม่ ๆ ที่ดี มากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างพลังอำนาจให้บุคลากรทุกคนเห็นคุณค่าความสำคัญของงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและเสริมสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงในการปฏิบัติหน้าที่ทุกปี น้อยที่สุด

1.3 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อเกิดปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาก็เกี่ยวข้องร่วมกัน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแนะแนวทางให้บุคลากรคิดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่มาสนับสนุนการทำงานให้ถูกต้องรวดเร็วแม่นยำมากยิ่งขึ้น และผู้บริหารสถานศึกษามักใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน น้อยที่สุด

1.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความสำคัญก้าวหน้าในวิชาชีพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและมอบหมายงานอย่างเหมาะสม และผู้บริหารสถานศึกษารู้จักสังเกต และจัดวางตัวบุคคลให้เข้ากับงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ น้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการในเรื่องการบัญชีและการเงินและกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

และสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกเงินการรับ-จ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ สถานศึกษา มีการกำหนดให้จัดทำทะเบียนคุมเงินงบประมาณ เงินนอก งบประมาณและเงินรายได้สถานศึกษาครอบคลุมครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน และสถานศึกษามีการลงบัญชีเงิน คงเหลือประจำวันเป็นปัจจุบัน น้อยที่สุด

2.2 ด้านการบริหารสินทรัพย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี แล้วรายงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทันตามระยะเวลาที่กำหนด รองลงมา คือ สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ถูกต้องและโปร่งใส และสถานศึกษาจัด บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเป็นผู้ปฏิบัติงานอย่าง เหมาะสม น้อยที่สุด

2.3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการแจ้งและเรียกเก็บค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และใช้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของการเก็บเงิน รองลงมา คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสถานศึกษามีการประสานความร่วมมือจากองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกใน การสนับสนุนด้านงบประมาณและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียน น้อยที่สุด

2.4 ด้านการบริหารการบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษา มีการจัดทำสรุปรายงานผลการตรวจสอบงบประมาณเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนการตรวจสอบการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และ สถานศึกษามีการจัดให้มีการกำกับติดตามการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการใช้จ่ายงบประมาณและการประเมินผลการใช้ งบประมาณ น้อยที่สุด

2.5 ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเสนอ ต่อหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานบัญชีแสดงงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ จัดสร้อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ และสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูล ในการวางแผน/โครงการต่อไป น้อยที่สุด

2.6 ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารงบประมาณที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวงเงิน งบประมาณของแผนงาน/โครงการไว้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการปรับปรุงการกำหนด งบประมาณไว้ให้มีความเหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษา และสถานศึกษามีการสำรวจและรวบรวมข้อมูล พื้นฐาน

2.7 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษามีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติราชการประจำปีและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการติดตามตรวจสอบการจัดเตรียมงบประมาณ และสถานศึกษามีการวางแผนด้านค่าใช้จ่าย สำหรับการดำเนินงานโครงการภายในสถานศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 3 ปีงบประมาณ น้อยที่สุด

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูงและสัมพันธ์ในทางบวกเท่ากับ .684 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นสำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ( $X_4$ ) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ยอมให้เกิดพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานที่ขาดคุณธรรมหรือไม่มีความยุติธรรมโดยพยายามซักถามและจัดการปัญหาเหล่านั้นทันที ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด มีศักยภาพในการบริหารงาน สร้างความมั่นใจให้บุคลากรว่าจะเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทำงานอย่างทุ่มเท เสียสละเป็นที่น่าเคารพยกย่องเชื่อถือเลื่อมใสศรัทธาแก่บุคลากรในสถานศึกษา เมื่อเกิดความผิดพลาด ในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจะร่วมรับผิดชอบกับผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ เมื่อเกิดข้อผิดพลาด ในการปฏิบัติหน้าที่หรือมอบหมายงาน ผู้บริหารสถานศึกษากล้าที่จะเอ่ยคำขอโทษหรือหาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาคือคลี่คลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพันธุ์ บ้านเนิน (2555) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมาก และมีระดับมากที่สุดกว่าทุกด้าน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้นำในการประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษา องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจ เสียสละในการทำงาน ทั้งต้องเป็นแบบอย่างให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ เป็นแบบอย่างที่ดีให้บุคคลอื่นยึดถือปฏิบัติ สอดคล้องกับเบญจมาศ โตสม (2557) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ( $X_3$ ) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าคำชมเชยหรือการยอมรับจากบุคคลอื่นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับบุคลากร เมื่อเขามีความคิดใหม่ ๆ ที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างพลังอำนาจให้บุคลากรทุกคนเห็นคุณค่า ความสำคัญของงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและเสริมสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีการส่งเสริมบรรยากาศในการทำงาน และมีการใช้เทคนิคหรือจัดทำโครงการเพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรทำงานเต็มความสามารถ ทুমเทเสียสละและทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้รับการประเมินที่ยุติธรรมเมื่อพิจารณาความดีความชอบ มีการมอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงในการปฏิบัติหน้าที่ทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนเพ็ญ แยมสวน (2556, หน้า 50) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สมุทรปราการซึ่งด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จของการดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งผู้บริหารประพฤติตนให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม แสดงความเชื่อมั่นให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล เห็นความสำคัญของผู้ร่วมงาน โน้มน้าวใจบุคลากรในการปฏิบัติงาน และให้บุคคลตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนนุช รักษา (2553, หน้า 87) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมินซ์เบิร์ก และคูบริน (Mintzberg, 1973; Dubrin, 2010 อ้างถึงใน สมุทร ชำนาญ, 2554, หน้า 51-53) ได้สรุปบทบาทผู้นำไว้ว่า ผู้นำเป็นผู้สอนงานและนักสร้างแรงจูงใจ ผู้นำที่ประสบความสำเร็จมักเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการสอนงาน และ การกระตุ้นให้สมาชิกของกลุ่มยอมรับความสำเร็จของสมาชิกภายในทีม สร้างแรงดลใจแก่สมาชิก ขององค์กรโดยการใช้ความเสน่ห์หา มีวิสัยทัศน์ เชิงสร้างสรรค์

1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ( $X_2$ ) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อเกิดปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนใน

สถานศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาแนะแนวทางให้บุคลากรคิดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่มาสนับสนุนการทำงานให้ถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำมากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอแนะวิธีการทำงานแบบใหม่ ยอมรับแนวคิดวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ และนำไปสู่การปฏิบัติ ในการประชุม ผู้บริหารสถานศึกษามักกระตุ้นให้ทุกคนเกิดข้อคำถามและสามารถเสนอแนวทางร่วมกัน เพื่อมีส่วนช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา มักใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงนุช รักษา (2553, หน้า 87) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการกระตุ้นทางปัญญา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานตระหนักถึงปัญหาและส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้ร่วมงาน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความสงสัยใคร่รู้ มากขึ้น และพยายามหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิมในการแก้ปัญหาเก่าที่เกิดขึ้น และบอกให้ผู้ร่วมงานรู้ว่าปัญหาที่โรงเรียนกำลังเผชิญอยู่คืออะไร บอกถึงจุดอ่อนที่ไม่สามารถพัฒนางานและพัฒนาโรงเรียนได้สอดคล้องกับงานวิจัยของพนุชดา ศาลางาม (2551, หน้า 71) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา อยู่ในระดับมาก

1.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ( $X_1$ ) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ สนับสนุนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและมอบหมายงานอย่างเหมาะสม ให้คำแนะนำและสอนงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเอาใจใส่และมุ่งประโยชน์ราชการ เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน รู้จักสังเกต และจัดวางตัวบุคคลให้เข้ากับงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนุชดา ศาลางาม (2551, หน้า 71) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ผลการศึกษาพบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสนใจเอาใจใส่ผู้ตาม ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ตาม อีกทั้งยังรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน มอบหมายงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ ทำให้ผู้ตามรับผิดชอบต่องานและเกิดความภูมิใจในตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ผู้ตามมีโอกาสดำเนินการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิศกร ชัยเชิดชู (2554, หน้า 120) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ ไตสม (2557) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า มีภาวะผู้นำในระดับมาก 7 ข้อ และในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติมาก 3 อันดับแรกคือ ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลทั้งในด้านความต้องการ ความสามารถ และความปรารถนา และเปิดโอกาส ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทำงานที่ตรงกับความต้องการของแต่ละคน ตามลำดับ

2. จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นสำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการบริหารการเงิน ( $Y_5$ ) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการในเรื่องการบัญชีและการเงิน และกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกเงิน การรับ-จ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีการกำหนดให้จัดทำทะเบียนคุมเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณและเงินรายได้สถานศึกษาครอบคลุมครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการและบุคลากรที่รับผิดชอบ ด้านบริหารการเงินอย่างเหมาะสมกับขอบเขตของงานและมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสามารถปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงการคลังและกฎหมายที่ทางราชการกำหนด มีการลงบัญชีเงินคงเหลือประจำวันเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของซูปรี มวงกุ้ง (2558) ได้ทำการศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า การบริหารทางการเงิน และควบคุมงบประมาณอยู่ในระดับมาก

2.2 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการบริหารสินทรัพย์ ( $Y_7$ ) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี แล้วรายงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทันตามระยะเวลาที่กำหนด สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ถูกต้องและโปร่งใส สถานศึกษามีการดำเนินการจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของสถานศึกษาที่มีอยู่ตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษากำหนดให้มีผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน จัดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเป็นผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

2.3 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ( $Y_4$ ) โดยรวมและ

รายช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการแจ้ง และเรียกเก็บค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเก็บเงิน สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาให้บริการการศึกษาและให้ความร่วมมือกับชุมชน บุคคล หน่วยงาน และองค์กร เพื่อบริการความรู้ทางการศึกษาและจัดสรรบุคลากรเพื่อร่วมดูแลเครือข่ายชุมชนร่วมกันสถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน มีการประสานความร่วมมือจากองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกในการสนับสนุนด้านงบประมาณและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552) ได้ทำการศึกษาการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดการทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับชุมชนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษามีการจัดหารายได้เพื่อสนับสนุนการศึกษา และสถานศึกษามีการจัดทำและจัดสรรผลประโยชน์กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาและกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสมตามลำดับ

2.4 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการบริหารการบัญชี (Y<sub>6</sub>) โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดทำสรุปและรายงานผลการตรวจสอบงบประมาณเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำแผนการตรวจสอบการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษา มีการจัดให้มีการกำกับติดตามการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการใช้งบประมาณและการประเมินผลการใช้งบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552) ได้ทำการศึกษาการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านการบริหารการบัญชี เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการบันทึกบัญชีประจำวันให้ครอบคลุมการรับเงินงบประมาณ การรับรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการ การรับเงินรายได้ การจ่ายเงินงบประมาณ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปี โดยจัดทำงบประมาณแสดงผลการดำเนินงาน งบกระแสเงินสดจัดทำโดยวิธีตรง จัดทำ หมายเหตุประกอบงบการเงิน และจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับทราบ สถานศึกษามีการปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณโดยปรับรายการบัญชีรายได้จากงบประมาณ ค้างรับ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย/รายรับที่ได้รับล่วงหน้า

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า/รายได้รับ วัสดุหรือสินค้าที่ใช้ไประหว่างงวดบัญชี ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย เพื่อหนี้สงสัยจะสูญหรือหนี้สูญ และสถานศึกษามีการแก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกรายการผิดพลาดบัญชีจากการเขียนข้อความผิดหรือตัวเลขผิดจากการบันทึกตัวเลขผิดช่องบัญชีย่อยแต่ยอดรวมถูกต้องโดยการขีดฆ่าข้อความหรือตัวเลขผิดแล้วลงลายมือชื่อยกกำกับพร้อมวัน เดือน ปี แล้วเขียนข้อความหรือตัวเลขที่ถูกต้อง ตามลำดับ

2.5 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน (Y<sub>3</sub>) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดทำรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำรายงานบัญชีแสดงงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ มีการกำหนดดัชนีชี้วัดกรอบและโครงสร้างการประเมินและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา และนำเสนอให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ข้อมูล สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน/โครงการต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552) ได้ทำการศึกษาการควบคุมภายใน ที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม รายงานและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามีการตรวจสอบการติดตามผลการดำเนินการ ใช้งบประมาณในสถานศึกษา สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษา สถานศึกษามีแนวปฏิบัติในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการใช้งบประมาณ และสถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินการใช้งบประมาณในสถานศึกษา ตามลำดับ

2.6 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ (Y<sub>2</sub>) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารงบประมาณที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์/เป้าหมายและวงเงินงบประมาณของแผนงาน/โครงการไว้อย่างชัดเจนสถานศึกษามีการปรับปรุงการกำหนดงบประมาณไว้ให้มีความเหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษามีการศึกษาวเคราะห์รายละเอียดของงบประมาณแต่ละแผนงาน/โครงการทั้งปีที่ผ่านมาและปีปัจจุบันมีการจัดสรรงบประมาณแผนงาน/โครงการอย่างเหมาะสมตามปีงบประมาณและสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติงานประจำปี มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา บุคลากรและชุมชน เพื่อใช้ในการกำหนดงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา ยศเมฆ (2560) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารงบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงบประมาณทางการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารบัญชี การวางแผน

งบประมาณ การรายงานผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์ การบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ การตรวจสอบภายใน และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.7 ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ( $Y_1$ ) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติราชการประจำปีและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการวางแผนด้านการติดตามตรวจสอบการจัดเตรียมงบประมาณ มีการวางแผนกลยุทธ์โดยวิเคราะห์สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดแผนงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการขอตั้งงบประมาณ ของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการวางแผนด้านค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานโครงการภายในสถานศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 3 ปีงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552) ได้ทำการศึกษาการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดแผนงาน งาน/โครงการและกิจกรรมหลักที่เหมาะสมเพื่อเสนอของงบประมาณ สถานศึกษามีการจัดทำแผนกลยุทธ์ มีการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา และสถานศึกษามีการพัฒนานโยบายทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพรรัตน์ จันทนา (2552) ได้ทำการศึกษาการบริหารงบประมาณโดยใช้วัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่ง ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการจัดทำ และเสนอของงบประมาณอยู่ในระดับมาก โดยการจัดทำแผนกลยุทธ์/แผนพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ การพัฒนานโยบายทางการศึกษาตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษามีระดับการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

3. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมสัมพันธ์กันในระดับสูง ( $r = .684$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับปัญญาวุฒิ ธนาวุฒิ (2558) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดย

ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ( $r = .825$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับนาซิลป์ วิเศษ (2555) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้จะเป็นเพราะผู้บริหารที่ใช้ภาวะผู้นำย้อมดึงดูใจครู และบุคลากรในโรงเรียนทำให้คนเหล่านั้นเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสะท้อนออกมาให้เห็นในรูปของประสิทธิผลด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับอัลสุรียา กรรณสูตร (2552) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

### ข้อเสนอแนะทั่วไป

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา บรรลุผลตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องควรจัดหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ รู้จักสังเกตและจัดวางตัวบุคคลให้เข้ากับงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ให้คำแนะนำและสอนงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเอาใจใส่และมุ่งประโยชน์ราชการ สนับสนุนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและมอบหมายงานอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและสนับสนุน การทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

2) จากการศึกษ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการ จัดทำและเสนอของงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและเตรียมการวางแผน ด้านค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานโครงการภายในสถานศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 3 ปีงบประมาณ มีการรวบรวม และจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดแผนงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการ ขอตั้ง งบประมาณของสถานศึกษา มีการวางแผนกลยุทธ์โดยวิเคราะห์สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มี การวางแผนด้านการติดตามตรวจสอบการจัดเตรียมงบประมาณมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้องกับ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

3) จากการศึกษ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการ บริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ภาวะผู้นำบริหารงานเพื่อจะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สูงขึ้นไปถึงระดับมากที่สุด

#### ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารในกลุ่มบริหารอื่น ๆ นอกเหนือจากกลุ่มบริหาร งบประมาณ เช่น กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มบริหารงานบุคคล เป็นต้น

2) ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก หรือมีการศึกษาเป็นกรณีศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ เป็นการเฉพาะ

## บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีดิลก. (2552). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- กิตติพงษ์ แสงพงษ์. (2552). การควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชุบรี มวงกุ้ง. (2558). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เดือนเพ็ญ แยมสวน. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงนุช รักษา. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นำศิลป์ วิเศษ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 4(7), 75–88.
- เบญจมาศ โตส้ม. (2557). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- \_\_\_\_\_. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553). กรุงเทพฯ : ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- วิศวรร ชัยเชิดชู. (2554). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาให้

คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธี  
กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่ง  
ประเทศไทย.